

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **F. P. B., živnostník s miestom podnikania: Š.**, IČO: X., proti žalovaným: **1/ M. T., so sídlom: H.**, IČO: X., **2/ T. – K. s. r. o., so sídlom: F.**, IČO: X., obidvaja zast. advokátkou JUDr. R. B., so sídlom: K., **o zaplataenie 21 132,05 eur (636 624,10 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 12 Cb 8/1999, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2010, č. k. 21Cob/156/2010-391, podaného na podnet žalobcu, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2010, č. k. 21Cob/156/2010-391 v dovolaní napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trnava, ako súd prvého stupňa, rozsudkom zo dňa 17. 02. 2010, č. k. 12Cb/8/1999-361, uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi 21 132,05 eur, úrok z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania zo sumy 6 160,82 eur (185 600,-- Sk) od 28. 02. 2005 do zaplataenia, zo sumy 2 866,16 eur (86 346,-- Sk) od 28. 02. 2005 do zaplataenia, zo sumy 3 398,89 eur (102 395,-- Sk) od 28. 02. 2005 do zaplataenia, úrok z omeškania vo výške 17% p. a. zo sumy 5 713,85 eur (172 135,-- Sk) od 28. 02. 2005 do zaplataenia a zo sumy 2 992,32 eur (90 146,-- Sk) od 28. 02. 2005 do zaplataenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V časti o zaplataenie úroku z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania zo sumy 6 160,82 eur (185 600,-- Sk) od 31. 10. 1998 do 28. 02. 2005, zo sumy 2 866,16 eur (86 346,-- Sk) od 31. 10. 1998 do 28. 02. 2005, zo sumy 3 398,89 eur (102 395,-- Sk)

od 31. 10. 1998 do 28. 02. 2005, úroku z omeškania vo výške 17% p. a. zo sumy 5 713,85 eur (172 135,-- Sk) od 31. 10. 1998 do 28. 02. 2005 a zo sumy 2 992,32 eur (90 146,-- Sk) od 31. 10. 1998 do 28. 02. 2005, súd návrh žalobcu zamietol.

Súd konanie voči žalovanému v 2. rade zastavil.

Rovnako zastavil konanie o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania zo sumy 6 160,82 eur (185 600,-- Sk) od 28. 09. 1996 do 31. 10. 1998, zo sumy 2 866,16 eur (86 346,-- Sk) od 08. 06. 1996 do 31. 10. 1998, zo sumy 3 398,89 eur (102 395,-- Sk) od 13. 03. 1996 do 31. 10. 1998, úroku z omeškania vo výške 17% p. a. zo sumy 5 713,85 eur (172 135,-- Sk) od 03. 01. 1998 do 31. 10. 1998 a zo sumy 2 992,32 eur (90 146,-- Sk) od 03. 01. 1998 do 31. 10. 1998.

Rozhodnutie o trovách konania si súd podľa ust. § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), vyhradil na samostatné uznesenie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, a to s poukazom na zložitosť prípadu.

Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Trnava pôvodne domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd pôvodnému žalovanému v 1. rade (S. M. M. T., do ktorého práv a povinností z dôvodu zániku menovanej správy vstúpilo M. T.), uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 636 624,10 Sk (21 132,05 eur), ako aj trovy konania. Uznesením zo dňa 17. 03. 2008, č. k. 12 Cb/8/1999-199 súd pripustil, aby ako žalovaný v 2. rade do konania vstúpila spoločnosť S. T., s. r. o., ktorá následne zanikla bez likvidácie s tým, že jej právnym nástupcom sa stala spoločnosť T. E., s. r. o., ktorá zmenila názov na T. – K., s. r. o. Vzhľadom k pristúpeniu ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného, súd na návrh žalobcu, uznesením zo dňa 04. 06. 2009, č. k. 12Cb/8/1999-265 pripustil zmenu návrhu, v zmysle ktorej sú žalovaní v 1. a 2. rade povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 21 132,05 eur, úrok z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania zo sumy 6 160,82 eur (185 600,-- Sk) od 28. 09. 1996 do zaplatenia, zo sumy 2 866,16 eur (86 346,-- Sk) od 08. 06. 1996 do zaplatenia, zo sumy 3 398,89 eur (102 395,-- Sk) od 13. 03. 1996 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 17% p. a. zo sumy 5 713,85 eur (172 135,-- Sk) od 03. 01. 1998 do zaplatenia a zo sumy 2 992,32 eur (90 146,-- Sk) od 03. 01. 1998 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel

k záveru, že návrh žalobcu je voči žalovanému v 1. rade čo do istiny dôvodný v celom rozsahu. Mal za preukázané, že žalobca s pôvodným žalovaným v 1. rade uzavreli dňa 17. 06. 1996 zmluvu o dielo v zmysle § 536 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), na základe ktorej žalobca v postavení dodávateľa a pôvodný žalovaný v postavení objednávateľa sa dohodli na dodávke diela, ktoré zmluvné strany špecifikovali ako chemické čistenie výhrevných vložiek z nádob a výroba a oprava výhrevných vložiek, a to za cenu dohodnutú podľa čl. III zmluvy o dielo s odkazom na ponuku z výberového konania s označením „ponuka na čistenie, opravu výhrevných vložiek“, datovanú dňom 17. 06. 1994, ktorá bola súčasťou uvedenej zmluvy. Cena za plnenia realizované v prospech pôvodného žalovaného bola vyúčtovaná nasledovnými faktúrami: faktúrou č. 960917 zo dňa 17. 09. 1996 na sumu 185 600,90 Sk, faktúrou č. 960523 zo dňa 23. 05. 1996 na sumu 86 346,-- Sk a faktúrou č. 960305 zo dňa 05. 03. 1996 na sumu 102 395,10 Sk. Prvostupňový súd vychádzal zo skutočnosti, že vykonanie prác žalobcom potvrdzujú okrem svedkov aj záznamy v stavebnom denníku podpísané zamestnancami pôvodného žalovaného, ktorí jednotlivé práce prevzali. Pokiaľ ide o práce vykonané na objekte výmenníkovej stanice – sídliska Z. v T. (tieto boli vyfakturované dvomi faktúrami č. 971217, obe zo dňa 19. 12. 1997 vo výške 172 135,50 Sk a 90 146,50 Sk), súd konštatoval, že tieto boli realizované na základe ústne uzavretej zmluvy o dielo v dňoch 08. 02. 1997 až 01. 09. 1997 v rozsahu zaznamenanom v stavebnom denníku na listoch č. 001476 až 001481 a boli prevzaté zamestnancom pôvodného žalovaného P. F., ktorý bol vedúcim prevádzky výmenníkovej stanice. Súd mal za to, že tak on, ako aj ďalší pracovníci (E. S. a R. R.) boli osobami, ktoré boli pri prevádzkovaní podniku poverené činnosťami, ktoré ich oprávňovali k všetkým úkonom, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza s poukazom na ust. § 15 ObchZ. Súd mal za preukázané, že žalobca dielo vykonal, pôvodný žalovaný mu však za jeho vykonanie dohodnutú cenu v lehote splatnosti dohodnutej na jednotlivých faktúrach, nezaplatil. Pokiaľ ide o námietku premlčania príslušenstva, vznesenú žalovaným v 1. rade v zmysle § 388 ods. 1 veta druhá ObchZ, súd dospel k záveru, že nárok na zaplatenie úrokov z omeškania je premlčaný u všetkých peňažných plnení do 27. 02. 2005, a to vzhľadom na štvorročnú premlčaciu lehotu (§ 397 ObchZ). Z tohto dôvodu súd návrh žalobcu v uvedenej časti zamietol a žalobcovi priznal úroky z omeškania pri jednotlivých plneniach od 28. 02. 2005 do zaplatenia. K výške úroku súd uviedol, že vychádzal z ods. VI. zmluvy uzavretej dňa 17. 06. 1994, v zmysle ktorého si zmluvné strany dojednali sankciu za nedodržanie doby splatnosti faktúry tak, že „poplatok z omeškania činí 0,5% za každý deň omeškania“.

Zmluvné strany síce v zmluve použili termín „poplatok z omeškania“, avšak aj vzhľadom na výkladové pravidlá súd ustálil, že úmyslom zmluvných strán pri dojednaní citovaného ustanovenia zmluvy, bola sankcia za nedodržanie splatnosti ceny diela, ktorej v Obchodnom zákonníku zodpovedá termín „úroky z omeškania“, a preto súd vychádzal z dohodnutej výšky úroku 0,5% za každý deň omeškania. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, týkajúci sa nezaplatenej ceny za dielo na objekte výmenníkovej stanice, tento súd posúdil podľa § 369 ods. 1 ObchZ v spojení s ust. § 502 ods. 1 ObchZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy, keď vychádzal zo zákonného úroku z omeškania, ktorého výška podľa vyššie uvedených ustanovení predstavovala 17%. Vzhľadom na späťvzatie žaloby žalobcom voči žalovanému v 2. rade na pojednávaní konanom dňa 26. 01. 2010, súd konanie voči tomuto účastníkovi v zmysle § 96 ods. 1 veta prvá O. s. p., zastavil. Rovnako súd zastavil konanie o žalobnom návrhu v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania zo sumy 6 160,82 eur (185 600,--Sk) od 28. 09. 1996 do 31. 10. 1998, zo sumy 2 866,16 eur (86 346,--Sk) od 08. 06. 1996 do 31. 10. 1998, zo sumy 3 398,89 eur (102 395,-- Sk) od 13. 03. 1996 do 31. 10. 1998, úroku z omeškania vo výške 17% p. a. zo sumy 5 713,85 eur (172 135,-- Sk) od 03. 01. 1998 do 31. 10. 1998 a zo sumy 2 992,32 eur (90 146,-- Sk) od 03. 01. 1998 do 31. 10. 1998, a to s poukazom na prekážku litispendencie v zmysle § 83 O. s. p.

Na odvolanie žalovaného v 1. rade proti výroku prvostupňového rozsudku v časti, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 21 132,05 eur, úrok z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania z jednotlivých faktúr, týkajúcich sa písomne uzavretej zmluvy o dielo, ako aj úrok z omeškania vo výške 17%, týkajúceho sa faktúr vystavených za práce realizované na výmenníkovej stanici Z. v T., Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, rozsudkom z 29. júna 2010, č. k. 21Cob/156/2010-391, rozsudok súdu prvého stupňa v časti povinnosti žalovaného v 1. rade zaplatiť žalobcovi 21 132,05 eur s úrokom z omeškania vo výške 17% zo sumy 5 713,85 eur od 28. 02. 2005 do zaplatenia a zo sumy 2 992,32 eur od 28. 02. 2005 do zaplatenia, podľa § 219 ods. 1, ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Súčasne napadnutý rozsudok v časti priznaného úroku z omeškania vo výške 0,5% denne, odvolací súd podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 22% zo sumy 6 160,82 eur od 28. 02. 2005 do zaplatenia, zo sumy 2 866,16 eur od 28. 02. 2005 do zaplatenia a zo sumy 3 398,89 eur

od 28. 02. 2005 do zaplata, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšnej odvolaní napadnutej časti, žalobu zamietol.

Odvolačí súd sa stotožnil s námietkou odvolateľa, týkajúcou sa sankcie dojednanej medzi účastníkmi za nedodržanie doby splatnosti faktúr, keď v tejto súvislosti si dohodli poplatok z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania, ktorý prvostupňový súd priznal ako úrok z omeškania. Odvolačí súd konštatoval, že zo znenia takto formulovanej sankcie, v žiadnom prípade nebolo možné vyvodit', že účastníci zmluvy o dielo si dohodli 0,5% úrok z omeškania za každý deň omeškania platieb objednávateľa. Vzhľadom k tomu, že Obchodný zákonník termín „poplatok z omeškania“ nepozná, bolo potrebné považovať takéto dojednanie majetkovej sankcie za neplatné, nakoľko odporuje zákonu. V tejto súvislosti uviedol, že poplatok z omeškania je ako príslušenstvo pohľadávky upravený v § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a jeho uplatnenie je možné, iba ak tak ustanovuje zákon v špeciálne upravených právnych vzťahoch. Omeškanie dlžníka s plnením záväzku a jeho dôsledky v obchodných záväzkových vzťahoch upravuje Obchodný zákonník v § 365 a nasl. s tým, že dôsledkom omeškania je povinnosť platiť úroky z omeškania, aj vzťah úrokov z omeškania k povinnosti nahradiť škodu spôsobenú omeškaním. Dojednanie majetkovej sankcie v znení dohodnutom účastníkmi v zmluve o dielo zo dňa 17. 06. 1994 preto nemožno považovať za platné a vychádzal z ust. § 369 ods. 1 v spojení s § 502 ObchZ, ktorý upravuje spôsob, akým sa výška úrokov z omeškania určí. Za tejto situácie mal odvolačí súd za to, že účastníci zmluvy sa o výške úrokov nedohodli a v takom prípade je výška úrokov z omeškania o 1% vyššia, ako úroky požadované za poskytnuté úvery bankami v mieste sídla alebo bydliska dlžníka v čase uzavretia zmluvy. V predmetnom prípade výška úrokových sadzieb v čase uzavretia zmluvy (jún 1994) bola vo výške 21%, čo pri aplikácii ust. § 369 ods. 1 v spojení s § 502 ObchZ predstavuje 22%-ný úrok z omeškania.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 10. 08. 2010.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote na podnet žalobcu mimoriadne dovolanie, a to v rozsahu výroku, ktorým odvolačí súd zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava zo 17. 02. 2010, č. k. 12Cb/8/1999-361 v časti priznaného úroku z omeškania vo výške 0,5% denne z jednotlivých fakturovaných súm. Navrhol napadnutý

výrok rozsudku odvolacieho súdu zmeniť tak, že dovolací súd rozsudok Okresného súdu Trnava potvrdí. Dôvod dovolania dovolateľ vymedzil ustanovením § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., teda že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľ v mimoriadnom dovolaní namietol porušenie zákona v ustanoveniach § 1, 2 a 3 O. s. p. a § 266 ObchZ. Uviedol, že citované ustanovenie, ktoré obsahuje pravidlá pre interpretáciu právnych úkonov pre obchodné vzťahy, nerozlišuje medzi právnymi úkonmi a ich interpretáciu upravuje pre všetky právne úkony rovnako. Obchodný zákonník v § 266 ods. 1 ako rozhodujúce akcentuje kritérium spočívajúce v úmysle konajúceho vyžadujú, aby úmysel bol strane, ktorej je určený, známy alebo jej musel byť známy. Ak pri výklade obsahu záväzku nie je možné aplikovať subjektívne kritérium (§ 266 ods. 1 ObchZ), treba postupovať podľa ods. 2, ktorý objektivizuje spôsoby výkladu prejavu vôle. V zmysle tohto ustanovenia sa prejav vôle vykladá podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení, v akom je adresát úkonu. Poukázal na v praxi sa často vyskytujúci jav, a to, že strany právny úkon, ktorý robia, správne nepomenujú, k čomu došlo aj v prejednávanom prípade a za takéhoto stavu treba skúmať obsah právneho úkonu podľa úmyslu strán. Ďalej poukázal na dôležitosť toho, aby výklad sporného ujednania v obchodnej zmluve vychádzal z komplexného pohľadu na všetky okolnosti konkrétneho prípadu s prihliadnutím na rokovanie o uzavretí zmluvy, na obchodnú prax, ktorá medzi stranami existuje, ako aj na ich následné správanie, ako to povaha veci pripúšťa. Uviedol, že pre prípad pochybností okolo interpretácie obsahu sporných výrazov, zákon zakotvil výkladové pravidlo pre odstránenie takýchto pochybností v tom zmysle, že prejav vôle obsahujúci sporný výraz, sa má vyložiť na ťarchu strany, ktorá ako prvá takýto výraz v konaní použila. Na základe uvedeného generálny prokurátor odvolaciemu súdu vytkol, že sa výkladovými pravidlami upravenými v § 266 ods. 1 a 4 ObchZ dôsledne neriadil, keď dojednanie zmluvných strán v čl. VI zmluvy o dielo zo dňa 17. 06. 1994 považoval za neplatné a za použitia § 369 ods. 1 ObchZ v spojení s § 502 ObchZ, upravil výšku úroku z omeškania na 22%-ný. Odvolaciemu súdu tiež vytkol, že neprihliadol na skutočnosť, že návrh zmluvy o dielo vypracoval právny predchodca žalovaného v 1. rade a žalobca nemal možnosť do nej zásadným spôsobom zasahovať. Zmluva o dielo bola uzatvorená na základe výberového konania a jediná časť, na ktorej žalobca participoval, bola cena za dielo v čl. III zmluvy, ktorý odkazoval na ponuku z výberového konania, tvoriacu súčasť zmluvy o dielo. Obranu právneho nástupcu žalovaného

v 1. rade označil generálny prokurátor za zjavne účelovú a rozpornú, pretože okrem použitého sporného výrazu namieta aj výšku majetkovej sankcie pre rozpor s dobrými mravmi.

K mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora sa v súlade s § 243i ods. 1 O. s. p. písomne vyjadrili žalobca aj žalovaný v 1. rade.

Žalobca navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Trnave z 29. 06. 2010, č. k. 21Cob/156/2010-391, v napadnutej časti zmenil tak, že rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 17. 02. 2010, č. k. 12Cb/8/1999-361, potvrdí.

Žalovaný v 1. rade navrhol mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), zistil, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom a boli splnené zákonné podmienky podľa § 243e ods. 1 O. s. p. pre jeho podanie. S poukazom na to, že v predmetnej veci sú splnené zákonné podmienky pre podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 243e ods.1, ods. 2 O. s. p. a § 243f ods. 1 O. s. p., dovolací súd preskúmal právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Trnave ako súdu odvolacieho, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.), v rozsahu napadnutom generálnym prokurátorom a ním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je v predmetnej veci prípustné a tiež dôvodné.

Dovolací súd sa stotožňuje s námietkou generálneho prokurátora, že rozhodnutie súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej tento zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu úpravu na zistený skutkový stav. Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil.

V prejednávacom prípade generálny prokurátor namieta, že odvolací súd nesprávne posúdil obsah článku VI. zmluvy o dielo v spojení s § 266 ods. 1 až 4 ObchZ, v dôsledku čoho vyvodil nesprávny právny záver o tom, že dojednanie majetkovej sankcie medzi účastníkmi konania je potrebné považovať za neplatné, pretože odporuje zákonu.

Z obsahu spisového materiálu (č. l. 58) vyplýva, že dňa 17. 06. 1994 uzavrela S. M. M., m. p., so sídlom: F., IČO: X. ako právny predchodca žalovaného v 1. rade na strane odberateľa, so žalobcom na strane dodávateľa, zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo dodanie diela špecifikovaného ako chemické čistenie výhrevných vložiek z nádob a výroba a oprava výhrevných vložiek.

Podľa článku VI., prvý odsek zmluvy o dielo, pri nesplnení ustanovení tejto zmluvy sa obe zmluvné strany podrobujú majetkovým sankciám nasledovne: pri nedodržaní doby splatnosti faktúr činí poplatok z omeškania 0,5% za každý deň omeškania.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého v napadnutej časti priznaného úroku z omeškania vo výške 0,5% za každý deň omeškania zmenil tak, že žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 22% argumentujúc, že zo znenia zmluvy o dielo nie je možné vyvodiť, že účastníci tejto zmluvy si dojednali 0,5% úrok z omeškania za každý deň omeškania platieb objednávateľa, ako aj vzhľadom na to, že Obchodný zákonník termín poplatok z omeškania nepozná. V dôsledku toho zaujal právny názor, že účastníci konania sa o výške úrokov nedohodli a aplikujúc § 369 ods. 1 ObchZ v spojení s § 502 ObchZ, upravil výšku úroku z omeškania na 22%-ný úrok z omeškania.

S uvedeným názorom odvolacieho súdu nie je možné súhlasiť, pretože napriek skutočnosti, že účastníci zmluvy o dielo v spornom článku VI. na dojednanie majetkovej sankcie pre prípad nedodržania doby splatnosti faktúr použili termín „poplatok z omeškania“, bolo treba pri jeho výklade vychádzať z úmyslu zmluvných strán (§ 266 ods. 1 ObchZ).

Úmysel strán, týkajúci sa majetkových sankcií, pre prípad nedodržania doby splatnosti faktúr je možné ustáliť pomocou výkladových pravidiel uvedených v § 266 ObchZ tak, ako na to správne poukázal súd prvého stupňa, keď uviedol, že úmyslom zmluvných strán pri dojednaní predmetného ustanovenia zmluvy (majúc na mysli článok VI. zmluvy o dielo)

bola sankcia za nedodržanie splatnosti ceny diela, ktorej v Obchodnom zákonníku zodpovedá termín „úrok z omeškania“.

V tejto súvislosti je potrebné prisvedčiť dovolateľovi, že pokiaľ každý z účastníkov právneho vzťahu interpretuje sporné dojednanie v obchodnej zmluve odlišne, musí sa výklad opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu, vrátane samého jednania o uzavretí zmluvy s tým, že prejav vôle obsahujúci sporný výraz treba pri pochybnostiach vyložiť na ťarchu strany, ktorá ako prvá tento výraz v konaní použila (§ 266 ods. 4 ObchZ). Keďže návrh zmluvy o dielo vypracoval právny predchodca žalovaného v 1. rade a žalobca nemal možnosť do nej zásadným spôsobom zasahovať, je potrebné sporný termín vykladať v neprospech žalovaného v 1. rade, ktorý nesie za obsah zmluvy zodpovednosť.

Stotožňujúc sa so správnosťou dôvodov mimoriadneho dovolania má dovolací súd za to, že pre prípad omeškania s platbami faktúr zo strany objednávateľa, účastníci zmluvy o dielo v článku VI. dojednali majetkovú sankciu vo výške 0,5% denne, majúcu povahu úroku z omeškania v zmysle Obchodného zákonníka.

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti, dovolací súd vyhodnotil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za nesprávny z dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní, čím sa stotožnil s názorom dovolateľa, že súd vydal rozhodnutie, spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci. Nemožno však súhlasiť s tvrdením generálneho prokurátora o tom, že dojednanie majetkovej sankcie vo výške 0,5% denne ako úroku z omeškania, nebolo medzi zmluvnými stranami sporné (str. 8 mimoriadneho dovolania), pretože práve posúdenie tejto otázky bolo predmetom konania pred odvolacím súdom.

Pokiaľ ide o námietku generálneho prokurátora, týkajúcu sa obrany žalovaného v 1. rade, spočívajúcej v tvrdení, že výška dojednanej majetkovej sankcie je v rozpore s dobrými mravmi, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že touto otázkou sa odvolací súd vo svojom rozhodnutí nezaoberal napriek tomu, že táto obrana bola predmetom odvolania žalovaného v 1. rade zo dňa 09. 03. 2010 (č. 1. 369). Bude preto povinnosťou odvolacieho súdu v ďalšom konaní okrem posúdenia povahy majetkovej sankcie, dojednanej medzi účastníkmi konania v zmluve o dielo, zaoberať sa aj námietkou o rozpore výšky dojednanej sankcie s dobrými mravmi (predstavujúcej ročný poplatok, resp. úrok z omeškania 182,50%).

Na základe uvedených skutočností dovolací súd podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 2 veta prvá, § 243b ods. 4 veta za bodkočiarkou, § 243b ods. 3 veta druhá O. s. p., v dovolaní napadnutej časti rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní, v ktorom je odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243d ods. 1 veta druhá O. s. p.), sa odvolací súd vysporiada s vytknutými vadami v intenciách dovolacieho súdu, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243d ods. 1 veta tretia O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2011

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová